

**Vilnius
universitetas**

Bendrujų ugdymo programų atnaujinimas. Apžvalga

Bendrujų programų struktūra

Įvadas

1. Bendrosios nuostatos
2. Ugdymo tikslai ir rezultatai
3. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas
4. Bendrujų programų įgyvendinimo ypatumai
5. Bendrujų programų struktūra
6. Baigiamosios nuostatos

Bendrujų programų struktūra

Dalyko programa

1. Paskirtis
2. Tikslai ir uždaviniai
3. Kompetencijų ugdymas
4. Pasiekimų sritys ir pasiekimai
5. Mokymosi turinys
6. Pasiekimų vertinimo kriterijai
7. Pasiekimų vertinimas
8. Pasiekimų lygių požymiai

Atnaujinant Bendrąsias programas siekiama

Suteikti mokiniams tvirtus ir tvarius žinių pagrindus.

Mokomųjų dalykų turiniu ugdyti kompetencijas.

Prasmingai įtraukti aktualų turinį, numatyti ugdymo(si) galimybes įvairiuose kontekstuose.

Įtvirtinti sąsajas tarp pakopų ir dalykų.

Užtikrinti ugdymo tikslų, turinio įgyvendinimo ir pasiekimų vertinimo dermę.

Ugdymo turinio tnaujinimas

Kokie elementai keičiasi?

Kokie elementai keitėsi

2008 m. bendrosios programos

Dalykinės ir bendrosios kompetencijos.

Remtasi atnaujintojų žiniomis.

Mokymosi turinys 100 proc. ugdymo laiko.

Mokymosi turinys pateikiamas koncentrais dvejiems metams.

Mokymosi turinys sumažintas atsisakant kai kurių temų arba perkeltant į aukštesnes klases.

Bendrosios ir integruojamosios programos.

Trys pasiekimų lygių požymiai.

2022 m. bendrosios programos

Kompetencijos.

Vaiko raidos aprašas, konsultacijos.

Mokymosi turinys 70 proc. mokymosi laiko. Dėl 30 proc. laiko sprendžia mokytojas.

Atsisakyta mokymosi turinio pasikartojimo. Daugumoje BP mokymosi turinys pateikiamas kiekvieniems metams. Pagal galimybes užtikrinama horizontali dermė.

Mokymosi turinys atnaujinamas orientuojantis į siekinius:

- stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą;
- sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus.

Integruojamosios programos ir kitas aktualus turinys įtrauktas į su turiniu susijusių dalykų bendrąsias programas.

Keturi pasiekimų lygių požymiai.

Kompetencijos atnaujintose BP (1)

Komunikavimo kompetencija

tai gebėjimai kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis ir technologijomis

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata

Kūrybiškumo kompetencija

tai sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka

Skaitmeninė kompetencija

tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu

Pažinimo kompetencija

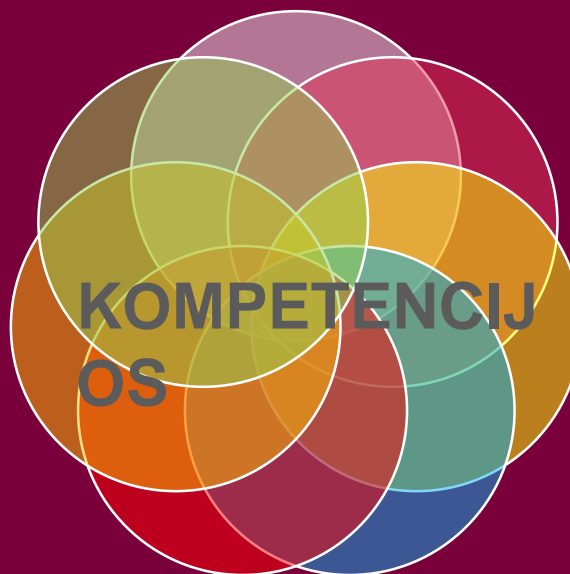
tai motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant [perimant] žmonijos kultūrinę patirtį. Ši kompetencija apima dalyko žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokyklinis pažinimas reikalauja valios, pastangų ir atkaklumo

Pilietiškumo kompetencija

tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą

Kultūrinė kompetencija

tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūrinio sąmoningumu

I užduotis

Išanalizuokite, kokių intensyvumo išdėstytos kompetencijos Jums aktualioje kalbos programoje.

Kompetencijos yra aprašytos kiekvieno mokomojo dalyko programoje.

Programų ieškokite: emokykla.lt

Kompetencijos BUP

Vilniaus
universitetas

Visos kompetencijos yra svarbios ir ugdomos įgyvendinant visas Bendrąsias programas.

Kiekvienos kompetencijos ugdymo intensyvumas priklauso nuo konkrečios Bendrosios programos.

Kompetencijos dalykų bendrosiose programose išdėstytos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą, pradedant nuo didžiausio.

Kompetencijų raidos aprašas: [https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-10-10/PATVIRTINTA_Aurelija/01_Kompetenciju%2Braidos%2Baprasas%20\(1\).pdf](https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-10-10/PATVIRTINTA_Aurelija/01_Kompetenciju%2Braidos%2Baprasas%20(1).pdf)

Mokymosi turinys

Vilniaus
universitetas

Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiose programose mokymosi turinys pateikiamas išskiriant privalomąjį dalyko turinį (ne mažiau kaip 70 proc.) ir pasirenkamąjį turinį (ne daugiau nei 30 proc.), kurį pasirenka mokytojas atsižvelgdamas į mokinių galimybes, mokinių pažangą ir pasiekimus, polinkius ir derindamas su kitais mokytojais.

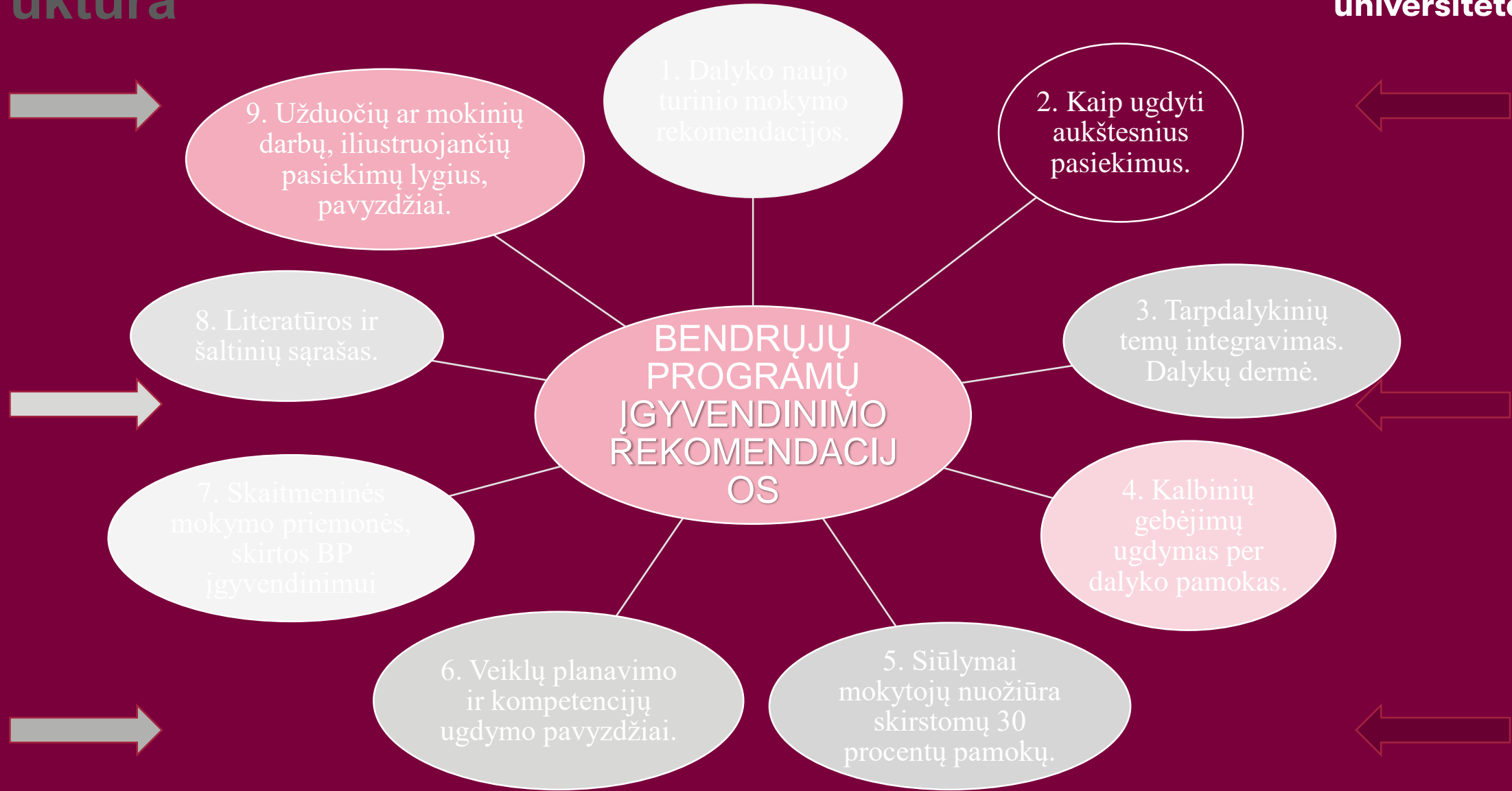
Pasirenkamasis turinys gali būti skiriamas: žinioms ir gebėjimams įtvirtinti ar gilinti, sudėtingesnėms temoms, kurioms įprasto laiko nepakanka, nagrinėti, mokinių žinių ir gebėjimų spragoms šalinti, tarpdalykinėms temoms plėtoti, projektinėms ir kitoms pažintinėms kūrybinėms veikloms organizuoti.

Siūlymai pasirenkamajam mokymosi turiniui pateikiami Nacionalinės švietimo agentūros parengtose Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijose, kurios skelbiamos švietimo portale emokykla.

Vidurinio ugdymo programos pasirenkamasis turinys realizuojamas per mokinio pasirenkamus dalykus ir dalyko gilinamuosius modulius.

Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų struktūra

MOKINIŲ DARBŲ PAVYZDŽIAI, GEROSIOS

VEIKLŲ PAVYZDŽIAI, PATARIMAI

II užduotis

Pasirinkę Jums aktualią Kalbos BUP išnaluokite rekomendacijas 30 proc. turinio įgyvendinimui. Aptarkite grupėje

Rekomendacijų 30 proc. turinio įgyvendinimui ieškokite emokykla.lt

Tarpdalykinės temos bendrosiose programose

1. Gimtoji kalba
2. Etninė kultūra
  - Tradicijos ir papročiai
  - Etnografiniai regionai
3. Kultūros paveldas
4. Kultūros raida
5. Kultūrų įvairovė, daugiakalbystė
6. Istorinė savimonė
  - Šalies nacionalinis saugumas
  - Pasipriešinimo istorija
7. Pilietinės visuomenės savikūra
  - Ekstremalios situacijos
  - Antikorupcija
  - Intelektinė nuosavybė
8. Medijų raštingumas
9. Asmenybės, idėjos
10. Socialinė ir ekonominė plėtra
  - Pasaulis be skurdo ir bado
  - Žiedinė ekonomika
  - Pažangios technologijos ir inovacijos
11. Migracija, geopolitiniai konfliktų sprendimai
12. Aplinkos tvarumas
  - Aplinkos apsauga
  - Ekosistemų, biologinės įvairovės apsauga
  - Klimato kaitos prevencija
  - Tvarūs miestai ir gyvenvietės
  - Tausojantis žemės ūkis
  - Atsakingas vartojimas
13. Mokymasis visą gyvenimą
14. Žmogaus teisės, lygios galimybės
15. Sveikata, sveika gyvensena
  - Asmens savybių ugdymas
  - Streso įveika
  - Rūpinimasis savo ir kitų sveikata
  - Saugus elgesys
  - Žalingų įpročių prevencija
16. Finansinis raštingumas
  - Žinios apie finansus
  - Finansų planavimas ir valdymas
  - Rizika ir grąža
17. Ugdymas karjerai

Bendrujų programų atvaizdavimo įrankis

<https://www.emokykla.lt/bendrasis/prototipas/bendrosios-programos>

III užduotis

Naudodami bendrųjų ugdymo programų atvaizdavimo įrankį raskite tarpdalykinių temų ir jums aktualaus mokomojo dalyko sąsajų.

**Vilnius
universitetas**

KONTAKTAI

Vardas Pavardė Dr.Aina Būdvytytė

Pareigos: docentė

aina.budvytyte@sa.vu.lt